

Muslimer i Sjukvården

(dela ut till sjukvårdspersonal)

Inledning

I Sverige finns ett stort antal muslimer och antalet ökar hela tiden. Såväl muslimska invandrare som svenska konvertiter bidrar till ökningen.

Religionsfriheten här i Sverige innebär att alla människor har rätt till utövandet av sin religion. Då är det självklart att största möjliga hänsyn skall visas gentemot de troende.

Det här informationsbladet har till syfte att just informera ickemuslimer om hur de på bästa sätt kan bemöta och visa hänsyn mot muslimer i vården.

Med denna kunskap hoppas vi att ni skall försöka tillgodose varje muslims önskemål så gott det går, när ni kommer i kontakt med oss i vården.

Medicin

Islam uppmuntrar människan till utveckling. Medicin och sjukvård är inget undantag. Alla botemedel och sätten att framställa botemedel på är tillåtna så länge de inte strider mot islams regler. Vissa läkemedel innehåller t.ex. gris eller alkohol vilket är förbjudet i islam. Undantag gäller när inget alternativ finns.

Rätt kön

En regel i islam är att män och kvinnor ska begränsa kontakterna med det motsatta könet. Orsaken till detta ligger i synen på människans sexualitet. Sexuella förbindelser får endast förekomma mellan äkta makar. Denna regel i islam är en del i en helhet som ska garantera hela samhällets stabilitet. För fria relationer och fri sex leder ofta till inte så små samhälls- problem vilka islam vill undvika med regler som denna.

Bland de största problemen som en muslim råkar ut för inom vården här i Sverige är att det inte finns speciella kvinnliga respektive manliga avdelningar med endast kvinnlig respektive manlig personal. Som muslim vill man ha möjlighet att få träffa en läkare av "rätt kön". För sjukvården innebär detta att män så långt det är möjligt skall vårdas, behandlas och skötas av män och kvinnor av kvinnor.

Det finns några enkla saker att ta hänsyn till vid läkarbesöket. Om man nu inte får en läkare av "rätt kön" så räcker det med att hälsa på varandra utan att ta i hand. Om det kommer ett muslimskt par så kan en manlig läkare vända sig till den muslimska mannen samt en kvinnlig läkare till den muslimska kvinnan.

Inne på undersökningsrummet är det mycket uppskattat om man kan låsa dörren samt dra för gardinerna. Detta på grund av t.ex. att en kollega kan titta in och vilja meddela något i förbifarten. Det är också så att en muslim inte skall blotta sina privata delar för någon annan än sin partner om det inte är absolut nödvändigt. Därför bör man be patienten att endast blotta vad som är nödvändigt för undersökningen. Efter undersökningen eller om läkaren av någon anledning måste lämna undersökningsrummet, så bör läkaren vänta med att lämna rummet tills patienten har klätt på sig tillräckligt, och gärna fråga om patienten är klar. Eventuella praktikanter etc. kan vänligen vänta utanför, om nu inte patienten godkänner att de är med. Alla deltagare skall då vara av "rätt kön".

Sjukhusvistelse

Här följer en del av våra så viktiga önskemål som vi hoppas så långt det är möjligt att ni skall ta hänsyn till.

- ❖ Vid en eventuell sjukhusvistelse är det mycket uppskattat om det finns möjlighet till att få ett eget rum. Om inte så ett rum där det finns patienter av rätt kön. Att knacka på en stängd dörr innan man går in och gärna vänta på svar ger patienten tid att göra sig klar för besöket. En kvinnlig patient kan då t.ex. hinna sätta på sig sin sjal.
- ❖ Som muslim ber man fem gånger per dag. Eftersom en muslim inte bör avbryta sin bön om det inte är absolut nödvändigt så bör man inte störa en muslim som ber.
- ❖ Det är bra att informera patienten om personalens rutiner, om sammansättningen i ronderna samt i god tid informera patienten om ev. förändringar som kan uppstå, t.ex. byte av rum, operationstid etc. Det ger patienten god tid att förbereda sig.
- ❖ Enligt islam är bl. a griskött och blodmat förbjudet som föda. Eftersom islam också säger att all mat skall slaktas i Guds namn, så borde muslimerna avhålla sig från

kötträtter på sjukhusen och endast beställa vegetarisk kost. Vissa matvaror innehåller ändå tillsatser av grisfett m.m. så därför kan det finnas muslimer som avhåller sig från det mesta på sjukhusen och endast äter medtagen mat. Det bästa är att alltid fråga patienten hur denne vill ha det. Även medicinerna på sjukhusen kan innehålla tillsatser av grisfett, alkohol m m. Då en muslim ibland vet vad som är tillåtet och inte tillåtet så kan man låta patienten själv kontrollera förpackningen på medicinen så att "rätt" medicin ges. Undantag gäller när inget annat alternativ finns.

- ❖ Vid en eventuell operation skall det, så långt det är möjligt, bara finnas sjukhuspersonal av rätt kön (manlig respektive kvinnlig) med på operationen. Man bör också om möjligt låta en kvinnlig patient få bära sin sjal under operationen. Operationer och ingrepp som syftar till att göra människan vackrare, ogillas bestämt i islam. Könbyte likaså. Vi muslimer anser att det endast är Gud som har rätt till skapandet av en människa.

På BB

När det gäller spädbarn är det mycket viktigt att barnet inte ges mjölk från någon annan kvinna än modern.

I islam räknas barn som ammas från samma kvinna som syskon. Modern måste alltid tillfrågas innan man ger barnet mjölk från någon annan kvinna. Även eventuellt överskott på modersmjölk får endast ges till annat barn med moderns godkännande.

Det stora flertalet modersmjölksersättningar innehåller grisfett i klumpförebyggande syfte och får inte ges till muslimska barn.

Döden

En muslim anser inte att döden är slutet utan snarare en övergång från ett tillstånd till ett annat.

Om en allvarligt sjuk patient snabbt försämras bör man omedelbart underrätta anhöriga, så att de snabbt kan komma till den sjuke för att finnas nära som stöd och tröst tills själen lämnar kroppen. En människa är död när själen lämnar kroppen vilket resulterar i att hjärtat slutar att slå och alla organ slutar att fungera. Begreppet "hjärtdöd" eller "hjärndöd" är helt främmande för islam. Människan ska inte genom konstgjorda insatser försöka förlänga livet för att sedan kunna bestämma dess slut genom att stänga av respiratorn.

Vid dödsfall är det viktigt att man underrättar anhöriga eller närmaste muslimska församling så att de kan ta hand om och tvätta den döde, som så snabbt det är möjligt skall svepas och begravas. Den döde skall helst inte röras eller kläs av förrän den som skall tvätta henne/honom har anlänt. En kvinna skall tvättas av kvinnor och en man av män. Transplantationer är tillåtna enligt islam i de fall då patientens liv kan räddas med ett nytt organ.

Obduktion skall inte göras utom när den svenska lagen kräver detta t.ex. vid mord. Efter obduktionen skall alla organ läggas tillbaka på sin plats. Man skall ha rätt att få bli behandlad med respekt trots att man är död.

Slutord

Till sist vill vi också informera om att det finns muslimer som utövar och tolkar religionen på olika sätt.

Det kan vara svårt att veta hur en patient vill ha det, så därför är det bra att fråga patienten om hur han/hon vill ha det.

Många muslimer vill också gärna dela med sig av sina kunskaper om islam, så var inte rädd att fråga om det är något ni undrar över.

För det är ju så att med kunskap försvinner okunskap.

<http://www.islamguiden.com/sjukvard.shtml>

* * *